

ˆn Moeilike begin

Mannetjies is in ˆn plakkerskamp gebore. Daardie somer het die son geen genade getoon nie. Die sonstrale het so fel op die hutte se plat sinkdakke neergeskroei, dat dit van ver af gelyk het asof die lug bokant die dakke glinster. Onder by die wal waar die bokke gewei en kinders met stofbedekte lyfies gespeel het, het die grootpad verbygeloop. Blink motors het verbygesnel op pad na wie weet waar.

In daardie plakkerskamp het Mannetjies en sy ma aan niemand behoort nie, en hulle het self ook niemand of niks gehad nie. Terwyl hy grootgeword het, het Mannetjies tussen die hutte agter sy ma aan gedrentel. Hy het haar soos ˆn skaduwee gevolg terwyl sy dagin en daguit probeer het om hulle aan die lewe te hou. Partykeer was dit net die reuk van ˆn verwaaide stuk papier waarin iemand se karige stukkies kos toegedraai was, waarop hulle oorleef het. Af en toe het hulle die spoor gevat na die vars bloed van geslagte hoenders wat in die stof dik word. Dan het sy ma haar tande gewys en vir die ander honde gegrom as hulle nader kom. Uitgeteer van die honger, parasiete en bloedsuier-vlieë wat aan hulle oorpunte geaas het, het sy geveg om oorlewing.

Miskien het daar op ˆn dag bome gegroei, maar lankal nie meer nie. Selfs die onkruid wat in die lente opgekom het,

Die rook wou hom versmoor. Vrees het sy hartjie laat krimp. Hy het teen die wal afgehardloop so vinnig as wat sy kort beentjies hom kon dra.

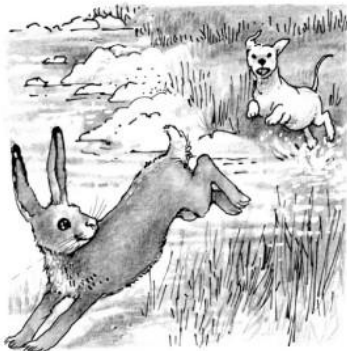
Hy het al langs die grootpad afgeskarrel waar motors met groot, brandende oë by hom verbygejaag het. Wie weet hoe lank hy so gehardloop het?

'n Skielike flits het die hele wêreld om hom verlig, en 'n geweldige sambok het deur die lug geknal. Swaar reëndruppels het soos klippe op hom neergekletter.

Toe hy by die brug kom wat oor die grootpad strek, het hy ophou hardloop. Daar kon hy skuil teen die vallende klippe en die sambok in die lug. Sy hartjie het in sy ore geklop en sy longe het gevoel asof hulle enige oomblik kon bars. Sy bene wou onder hom ingee, maar die moegheid was sy redding.

Hy sal hom agter sy nek gryp en sy vermetelheid vir goed uit hom skud!

Snags het Mannetjies vir hom 'n slaapplek in die koel aarde onder die akasiaboom uitgehol. Hy het die grond en blare netjies met sy voorpote weggeskraap, en om en om gerol tot sy bed net reg gevoel het. Dan het hy heerlik ingesluimer terwyl die uile roep en die tarentale hulle skor aandlied in die takke bokant hom aanhef.

Sonder dat hy dit besef, het Mannetjies se bene langer begin word, en sy ore het uiteindelik hulle eie parmantige staan gekry. Sy sagte babahaartjies het nou in 'n stewige, ligbruin pels verander, met swart tinte op sy snoet, aan die rante van sy ore en op die punt van sy stert. Sy ma en die vuur was nou byna vergete, behalwe soms in sy drome.

’n Vriend, uiteindelik!

Elke dag ná skool het klein Boetie afgesit na die plek waar die groot bloekomboom wat eenkeer deur die weerlig raakgeslaan is, nou kaal en verskroei tussen die res van die plantegroei uitgetroon het. Met die verskriklike slag van die weerligstraal het die stam van bo tot onder midde deur geskeur, sodat die een helfte soos ’n kwaai rumatiekvinger boontoe wys, en die ander helfte plat op die grond lê, met kaal grys takke wat soos ribbes langs ’n ruggraat uitsteek. Dit was op hierdie verbleikte geraamte van die “Spookboom”, soos die mense in die buurt dit genoem het, dat Boetie smiddae ná skool rondgeklim en gespeel het terwyl sy oupa se twee wit bokke, Klara en Heidi, aan die bossies en Port Jacksons knibbel.

Partykeer het die bokke ook oor die omgevalle boomstam geklouer, en gebokspring en gebalanseer en fyngetrap

Saterdag het Oupa soms die mooi blou-en-geel karretjie afgestof wat hy van ou planke en fietswiele gemaak het. Hy het die ram ingespan, die karretjie vol potte blomme gepak, en vir Boetie kortpad deur die veld gestuur om die blomme in die voorstede te gaan verkoop.

Boetie het langs die bokram geloop, met Mannetjies aan sy ander kant, kruis en dwars deur die strate van die voorstede, terwyl hy roep “Blomme te koop. Hangmandjies te koop!”

Die huisvrouens was dol daaroor. Met babas op die arms en `n rits jong kindertjies wat agterna tou, het hulle deur hulle tuintjies aangeloop gekom. Hulle het gesels met die kaalvoetseun en hulle kinders aangemoedig om die trotse bokram te streef. Dan het hulle vir Mannetjies saggies op die rug geklop en vir Boetie gesê hy is `n regte entrepreneur, en hy moet gou weer kom sodat hulle vir Billie die bokram kan troetel, en kan blomme koop.

In die lente is twee sneeuwit bababokkies gebore, en kort voor lank het hulle ook langs hulle ma's gebokspring en agterop geskop, op die groot bloekomstomp geklouter en hulle stewig op die onmoontlikste plekke gebalanseer. Toe hulle drie maande oud was en die vrypostige rammetjies begin lastig raak het, is hulle verkoop.

Oupa het sy hut in die kleure van Madiba se vlag geverf. Boetie het geslaag en is na die volgende graad bevorder.

Snags het Mannetjies in `n vlak lêplek geslaap wat hy vir homself uitgehol het, net binnekant die boomlyn van die denne wat hom daardie dag teen Boer Groot-Jan se

Jan partykeer sy strik gestel het. Eenkeer het oom Groot-Jan se eie hond in die valstrik beland en die groot boer moes hom skiet – net daar waar hy gelê het, vasgevang en verniel, terwyl hy jammerlik getjank het.

Daardie keer het Boetie weggekrui, maar alles gesien. Oom Groot-Jan het sy eie hond in die kop geskiet. Vir 'n oomblik knyp Boetie sy oë toe en vertrek sy gesig as die skoot weer in sy gedagtes afgaan.

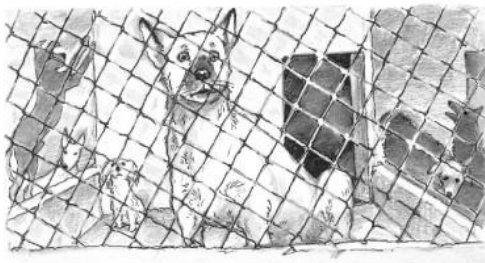
Hy het geweet sy oupa sou die sambok uithaal as hy agterkom Boetie wil na Mannetjies gaan soek in die omtrek waar die skape wei. Gelukkig het Oupa gedrink, en hy sou enige tyd aan die slaap raak. Die oomblik toe hy sy Oupa se ritmiese gesnork hoor, glip Boetie by die hut uit. Hy vat die lekker sterk kerie wat oom Groot-Jan die vorige Kersfees vir Oupa present gegee het. As Mannetjies dalk in die tande van 'n staalstrik vassit, sal hy dit met sy laaste bietjie krag en Oupa se kerie oopforseer.

Die doodskoot

Mannetjies het tog in `n soort strik beland. In die munisipale skut. Saam met die ander honde vir wie die uurglas besig was om leeg te loop.

Mannetjies het natuurlik nie geweet watter lot op honde in die skut wag nie. In `n lang, smal gebou, was hy een van die 70 of meer honde wat in rye draadhokkies opgesluit was, met twee of meer honde in elkeen. Die stank van ontsmettingsmiddel het sy neusgate en oë gebrand.

`n Klein Maltesertjie wat seker eens op `n tyd wit was, is saam met hom in `n hok. Sy het sover as wat sy kon teen die agterkant van die hok gekruip en sonder ophou gebewe.

Links en regs van hom sien Mannetjies niks anders as

